

**ПРОБЛЕМИ ЕКПОРТУ ТОВАРІВ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ ПІДПРИЄМСТВА НА
ПРИКЛАДІ ПАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА РОШЕН»**

Сухарева Т.В., Свірідова О.В.

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

В сучасних умовах головним завданням зовнішньоекономічної діяльності України є формування нового торговельного режиму з його подальшою інтеграцією у світове господарство. Виконання цього завдання досягається шляхом перебудови товарної структури експорту та імпорту, запровадження сучасних форм економічної взаємодії із зарубіжними країнами, створення потужного експортного потенціалу та забезпечення стабільності зовнішньоекономічних зв'язків.

За останні роки зовнішня торгівля України перебуває в умовах зростання кризових явищ у світовій економіці, що значно вплинуло на показники її розвитку. На сучасний стан зовнішньої торгівлі негативно вплинули такі економічні фактори, як: зростання цін на імпортовані енергоносії; скорочення світового попиту на українську продукцію; падіння цін на сировинних ринках; падіння промислового виробництва та інвестицій; порушення рівноваги банківської системи та відтік капіталу; низький рівень створення спільних підприємств з іноземними партнерами та інші.

Український експорт є важливим елементом у системі функціонування національної економіки. Його частка у валовому національному продукту України становить понад 50%. Основними експортними галузями економіки є сільське господарство, харчова промисловість,

хімічна промисловість, машинобудування, металургійна промисловість. Їх частка становить понад 80% українського експорту.

Одним із пріоритетів зовнішньоекономічної політики нашої держави є розвиток відносин з Європейським Союзом. Метою даного розвитку є забезпечення економічної інтеграції України у загальноєвропейському економічному просторі. Основним етапом на шляху набуття Україною повноправного членства в ЄС має стати створення економічних і правових передумов для початку переговорів про створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Але на думку ділової спільноти, український бізнес досі не зміг повноцінно скористатися перевагами з Європейським союзом [2]. Тобто треба докласти зусиль для прискорення адаптації технічних регламентів та стандартів до норм ЄС. Через брак коштів на модернізацію своїх потужностей, сертифікації продукції, багато українських підприємств досі не можуть скористатися торгівельною преференцією ЄС. Також потрібно відзначити, що через відсутність відповідних державних програм український бізнес і досі не зміг скористатися перевагами співпраці з Євросоюзом. Державі необхідно гарантувати можливість здійснення експортного кредитування імпортера-покупця, страхування експортних кредитів від комерційних ризиків.

Для того щоб експортна політика України добре працювала, потрібно впровадити низку заходів щодо підвищення якості продукції та збільшення експорту товарів із високою доданою вартістю, а також провести модернізацію промисловості. Додатковими заходами реалізації експортної політики є нормування валютного регулювання. Наприклад, зменшити частку обов'язкового продажу валютної виручки з 75% до 45%; скасування 90-денного строку розрахунків за операціями з експорту/імпорту товарів; встановлення більших строків повернення валютної виручки з зовнішньоекономічних операцій – з 180 до 360 днів. В свою чергу, гарантування своєчасного відшкодування ПДВ та забезпечення прозорості адміністрування цього податку, покращать експортно-імпорتنу діяльність країни [4].

ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є одним із провідних підприємств харчової промисловості, яке здійснює зовнішньоекономічну діяльність. Фабрика імпортує сировину та експортує кондитерську продукцію у різні країни світу [3]. Частка експорту продукції в загальному обсязі виробництва у 2013 році склала 51%, отже обсяг експорту становив 46 тис. тон. У 2014 році частка експорту продукції в загальному обсязі виробництва склала 47%, де обсяг експорту становив 30 тис. тон. У 2015 році частка експорту продукції в загальному обсязі виробництва склала 43%, а обсяг експорту становив 16 тис. тон [1]. З кожним роком обсяги експорту продукції зменшуються. Це пов'язано з кризовим станом економіки країни та проведенням воєнних дій на Сході України.

На сьогодні, незважаючи на потужність виробництва та масштабність підприємства, кондитерська фабрика має вагомі проблеми з експорту товарів на зовнішні ринки. Причиною негативного впливу на діяльність підприємства стала світова економічна криза, в результаті чого курс долара США різко збільшився. Це сприяло підвищенню цін на імпортовану сировину і в результаті чого відбулося підвищення собівартості виробленої продукції.

В умовах кризи процес товаропросування на зовнішні ринки став повільнішим. Це пов'язано з підвищенням цін на імпортовану продукцію і збільшенням кількості конкурентів. Споживачі стали купувати вітчизняну продукцію, тому що вона набагато дешевша, ніж імпортна.

Ще однією причиною є неудоконалена система митного законодавства та валютного контролю. Ускладнена система оформлення митної документації та мита, які стягуються при оформленні документів, гальмують процеси поставок товарів за кордон. Дуже велика частка обов'язкового продажу валютної виручки (75%), малий термін строків повернення валютної виручки з зовнішньоекономічних операцій (180 днів), несвоєчасне відшкодування ПДВ по експортно-імпортним операціям.

Щоб вирішити проблему експорту продукції на зовнішні ринки, керівництву фабрики «Рошен» необхідно постійно проводити роботу по зниженню собівартості виробництва. Для цього необхідно купувати більш дешеву, але якісну сировину; впроваджувати заходи щодо імпортозаміщення інгредієнтів. Чим нижче собівартість продукції, тим нижче ціна. Це означає, що продукція «Рошен» на зовнішньому ринку буде реалізована на рівні середніх цін, що в свою чергу привабить нових покупців.

Ще одним важливим заходом зниження собівартості є економія енергоносіїв. Останнім часом ціна на енергоносії постійно зростає і це впливає на збільшення собівартості, а отже і ціни продукції.

Потрібно переглянути норми валютного регулювання. Для цього необхідно зменшити частку обов'язкового продажу валютної виручки з 75% до 45%; скасувати 90-денний строк розрахунків за операціями з експорту/імпорту товарів; встановити строк повернення валютної виручки з зовнішньоекономічних операцій до 360 днів.

Список літератури

1. Інформація про обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» - [Електронний ресурс]: Режим доступу <http://smida.gov>.

2. Ефективна експортна політика України - [Електронний ресурс]: Режим доступу <http://uspp.ua/ukra%D1%97n%D1%96-potr%D1%96bna-efektivna-eksportna-pol%D1%96tika.html>.

3. Офіційний сайт кондитерської фабрики «Рошен» - [Електронний ресурс]: Режим доступу <http://www.roshen.com/>.

4. Сучасний стан та проблеми експортної політики України - [Електронний ресурс]: Режим доступу http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_kr_perebuiv/4592.html.